

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FŐCSEHÉRSÉG ÉS 43-AS PÁRT HIVATALOS KOZLÓNYA.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felölös szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Plac-u. 12. (Nagytemplomtér felől.) Telefon 330.

Bonyodalmak

és egy kis optimizmus.

A „Debreczen“ volt az első lap, amely f. hó 11-iki számában már rámutatott arra, hogy Ferenc Ferdinánd főherceget ki akarják intrikálni trónörökös jussaiból.

E jóslatunk ime valóra vált. Ferenc Ferdinándot egyszerűen skárta tették és a fiatal Károly Ferenc József főherceget szerepeltetik helyette mindennütt.

A főök: keresd az asszonyt. Illetleg ne annyira keresd, mint kergesd. Mert Hohenberg Zsófia hercegasszonyt elüldözik, vagy legalábbis el akarják üldözni mindenünnen, ahol főhercegi személyeknek kell reprezentálni; sőt most már többre mennek, az asszony iránti gyűlöletből kifolyólag: a férjet is lehetlenné akarják tenni.

Roppant nagy büne is van annak az asszonynak: nem jól választotta meg az őseit, csak grófi családból származott. Eddig azt hitte a közönséges halandó, hogy a bárónál kezdődik az ember, de most már világos, hogy a gróf is csak afféle élőlény, akihez főhercegi

bölcsőben ringatott földi istenek nem dörgölözhetnek.

Istenem, hát mi adó- és vérizzadó apróságok miféle alsórendű őslények lehetünk e magasságok szemeiben!

Ámde dacára eme féreg mivoltunknak, mégis csak tudunk gondolkodni s e tulajdonságunknál fogva úgy látjuk, hogy az intrika aligha fogja meghozni a legmagasabb helyeken óhajtott sikert.

Sőt örvendétesen sejtjük azt is, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös nem is olyan nagy ellenségünk nekünk magyaroknak. Egy kis optimizmussal még azt is monchatjuk, hogy barátunk.

Abból ne magyarazzunk ki semmi rosszat, hogy nem tartózkodik köztünk és nem igen érintkezik velünk. Neki nagyon óvatosnak kell lennie, neki nagyon kell vigyáznia minden lépésére, minden szavára, mert ha a magyarok iránti jóindulatát csak egy pillanatra is eláru'ná, mindjárt megindulna az aknamunka a trónörökös jussa ellen.

Nini, hiszen megindult! Csak nem szólotta tán el magát, csak nem árulta tán el valahogyan, hogy ő biz szimpatizál a magyarokkal, mert ezektől remélheti, hogy törvényeik szerint trónra segíthetik az első szülött fiát?

Egy pár olyan mondását ismerjük a trónörökösnek, ami ilyen elszólás lehetett, de amit annak idejében éppen ellenkezőleg a magyarok elleni irányuló antipathiája jelének tekintettek. Tehát körülbelül félremagyarázták.

Történt a koalíciós kormány legnagyobb derékhajtogatási produkciói idején, mikor a kamarilla vigan vágta a »vezéreink« hátán a dohányt, hogy Ferenc Ferdinánd ezt mondta: más blattokat szeretnék. Lehet, hogy még erősebben mondta.

De hát mi ugyan nem mondtuk? Hát mi ugyan nem akartunk a föld alá bujni szégyenletünkben, mikor ezek az urak a bécsi porban feküdtek — hason? Hátha ugyanazon indító okból beszélt a trónörökös, mint mi?

Hiszen a bécsi burgban kedves emberek voltak koalíciós uraimék (hogyne lettek volna, hiszen engedelmesebb szolgák soha sem taposták ott a szőnyeget), de Ferenc Ferdinándnak soha sem voltak kedvesek.

Ő soha sem fogadta őket, nem érintkezett velök egy percig sem.

Aztán azt is mondta a trónörökös, hogy Magyarország az utóbbi időkben

Szines férfi ingek Feketénél.

A dicsőség.

Selliéres ur nehezen kapaszkodott föl palotájának márványlépcsőin. Belefogódzott a kovácsolt vaskorlátba, gyakran megállt, mélyen lélegzett. Oh, ezek az ebédek! A végtelenbe nyúló ebédek! Kizavarják a nyugalomból. Az ember sokat beszél, megrontja a gyomrát, elveszi az álmát. Mire való mind ez? Selliéres ur nagyon rosszkedvű volt.

Haragosan morgott az inasra és elkergette. Egyedül akart maradni. Az inas halkán távozott, ismerte már ideges gazdáját.

Selliéres ur néhány perceg bámulta magát a tükörben. Mellén úgy szikrázott a becsületrend keresztje, mint egy jól munkált, kövér talajból kivirágzott nemes virág. Tokája félig eltakarta az aranygallért. Milyen előkelő külső! Milyen előkelő! Sokra vitte!

Fáradtan ült a kandalló mellé helyezett nagy karosszékre. A puha karok hozzásimultak öreg csontjaihoz. A lúz pattogott, az öreg kandalló barátságosan vilgított. A bölcsek, a fáradtak, a poéták, az öregek menedéke, hű barátja. Ismeri az életed történetét az a láng, amely kivilágít az ajtaján. Ó csó-

kolja először rózsásra az ujszülött gyöngy arccsokáját. Az apróságok ott ugrándoznak körülötte.

És a szerelmes esték a kandalló mellett! . . . És azok a borongós, szomorú alkonyatok, amikor már hűlen lett az ifjúság, elhagyott minden, mindenki. Csak a kandalló maradt hűséges. Pislog még benne egy-két parázs, míg élted gyertyája lassan-lassan elhamvad, elsötétül. Nem maradt semmi az egészből, csak egy kis hamu, szürke hamu. Milyen szomorú dolgok ezek.

Valamikor, régen . . . Selliéres ur, az ismeretlen, a névtelen, a Pantheon mögött lakott a hatodik emeleten. Kávé ebédelt, zsemlet vacsorázott. A cipője talpa löbnyire lyukas volt és a fehérenmujét maga mosta ki az éjtéli órákban, amikor szobatársa mélyen aludt. De azért ott sétált naponta a Boisban, a fák alatt és várta őt. Ő aranyos hajú, karcu és parányi volt, mint egy mókus. Verset írt hozzá! A versben az arany szín harmacszor fordult elő, a kék szemek huszonkilencszer. Különben a vers szerény kérés volt hozzá. Hogy tünjön el a föld színéről, mert csak az a szerelem szép, ahol a szerelmesek

sohasem találkoznak, hanem megmaradnak egymás számára elérhetetlen ideálnak.

Ő el is tünt. Egy huszárcapitány, akinek más fogalmai voltak a szerelemről, elcsábította és elvitte nyaralni egyik előkelő fürdőbe. Az ifju Selliéres hazament és írt az esetről egy novellát. A novellát kinyomtatták és megfizették. Hiába jó dolog az a szerelem.

Aztán jöttek a többi novellák. A novellák után hosszú regények és a hírnév.

Az asszonyok kezdtek szerelmes leveleket írni a híres írónak. Az első ilyen levelet remegő kezekkel bontotta fel, lázasan, csillogó szemekkel olvasta. A második már nem érdekelte annyira, végül már tilos volt az egyetlen-egy is beengedni az illatos hírnökök közül. Olyan egyformák voltak . . . Mind csak egyet akartak . . .

A kitüntetések minden skáláján keresztül ment. Sorra jöttek, — egészen az akadémiai székfoglalóig. Ezt már a felesége is hallgatta, az előkelő, gazdag amerikai hölgy, akinek egyik passziója az irodalompartolás volt . . .

Eddig van. Elért mindent, amire vá-

Modern CÍMFESTÉSZETI műtér em

DEBRECZEN, HATVAN-U. 6. — Szolid, olcsó és pontos munkát készít.

BURAY IMRE

sokat vesztett a külföld előtt a tekintélyéből?

Hát nem igaz ez? És vajjon nem azért mondta-e ezt is, hogy szégyenletes volt a nagy, a dicső nemzeti küzdelem után a leszerelés, a feltétlen behódolás?

Mert igaz ugyan, hogy ezt is utána tette: „Magyarország hozza meg a hadsereg fejlesztésére a kívánt áldozatokat.“ De vajjon nem azért mondta-e ezt már, hogy enyhítse az előbb, talán önkénytelenül elejtett szavait?

Magunk is azt mondtuk feljebb, hogy optimisták vagyunk; de jól esik ezuttal optimistáskodnunk, mert a következtetéseinknek minden valószínűsége megvan.

Tehát higgyük, óh higgyük, hogy a Ferenc Ferdinánd személyével rendben vagyunk és pedig rendben vagyunk az előnyünkre.

Akkor csakugyan lesznek még bonyodalmak, ha az öreg királyunk meghal. De ezektől a bonyodalmaktól akkor nem kell félnünk, sőt örülnünk kell nekik.

No, mert akkor Ferenc Ferdinándot nem hagyjuk és akkor megtörténhetik még az a furcsaság is, hogy Magyarország függetlenségét egy Habsburg vivja ki.

Hát csak vivja, segítünk neki!

Simon István.

Eröss Lajos temetése.

Eröss Lajos dr.-i, a tiszántúli ref. egyházkerület elhunyt püspökét tegnap temették el az ország református lakosságának impozánsan megnyilatkozó részvétele mellett. Eröss Lajost gyászolta a magyar protestáns világ épp úgy, mint a közélet, amelynek nagy hivatottsága tagja volt. A protestáns érdekek egyik legnagyobb akaraterű támogatóját vesztettük el

gyott. Ime, munkájának eredménye. Ezért dolgozott szakadallanul, ezért alakoskodott, kilincsel, ezért kellett prózát írni.

Csakugyan ezért? Ez lenne minden? Minden? Semmi több?

Istenem, hisz talán nem is érte meg a sok fáradságot. Sellières ur tenyerébe hajította homlokát. A szikrák pajkosan pattogtak. Ki örül nekik? Hol vannak az unokák? Hol vannak, akik szeretik? Milyen egyedül van.

A fia a kokottok után szaladgál és csak akkor nyitja rá az ajtót, amikor teljesen kifürült az erszénye...

A leánya férjhez ment egy kopasz tudóshoz és az egyik szeretőt a másik után kergeti el.

A felesége valami tejfőlés száju, naplopó firkászban pártolja jelenleg az irodalmat. A barátnője — neki már csak barátnői vannak — nagyon kedves hozzá és reméli, hogy meg fog emlékezni róla a végrendeletében...

Nem maradt semmi. Csak egy gyönyörű románc, az emléke az elmúlt éveknek... Ezt dudolgatta a Bois fái alatt, mikor azt a szőke hajut várta:

„Mikor a cseresznyefák virágoztak...”

Minek is ment el?... Talán minden másképp végződik, ha itt marad. Ugyan mi lett belőle?

Sellières ur feje lehanyatlak. Az aranygallér belenyomul kövér nyakába, majd megfojtja. Idegesen, türelmetlenül tépi le magáról... A lángok elsőtűtlenek és lassan lassan kezd kihúlni a kandalló...

Rene le Coeur.

benne, mély bánatára és fájalmára mindazoknak, akik Eröss Lajosban a jövő legnagyobb vezértérfit tisztelték és becsülték.

Ő már ott nyugszik a püspökladányi temetőben, nem hagyott hátra egyebet a mély gyásznál és dicsőséges életének ragyogó emlékeinél. Mert emléke élni fog sokáig a magyar reformátusok szívében, hiszen barátja, atyja, lelki vigasztalója volt áldásos működése alatt minden reformátusnak.

A temetés mérhetetlenül impozáns volt. Hatalmasan bontakozott ki a végtisztesség alkalmával az a mély és nagy részvét, amely elhunytát kísérte. Temetésén megjelent a magyar protestáns világ számos kiváló tagja, az ország minden részéből eljöttek Eröss Lajos temetésére tisztelői és barátai, de megjelentek az egyházkerület esperesei, papjai, gondnokai is, akik mély bánattal járultak a nagy halott koporsójához.

A temetésről részletes tudósításunk a következő:

A fekete utca.

Már jóval kilenc óra előtt ontották az utcák százával az embereket, kik siettek helyet keresni magoknak a gyászszertartásra. Városunk közönsége impozáns számban való megjelenésénél is igyekezett kifejezést adni annak az őszinte tisztelenek és áhítatos szeretetnek, mellyel az elhunyt tudós egyházfő iránt viseltetett. Az utcákon, melyeket a gyászoló tömege megszállott, teljesen szűnetelt a forgalom, még a villamos is csak nehézségek között tudott közlekedni s így tetemes késésekkel. Debrecen város összes tanintézetei kivonultak a tanári karok vezetése alatt s a kollégiumtól a Fűvészkerti-utca és Piac utca két oldalán állottak fel, kivonult a piarista főgimnázium ifjúsága is felvilágosultságukról nevezetes pap-tanárai vezetése mellett, kivonultak az összes leányiskolák felekezeti különbség nélkül. Körülbelül 10 óra lehetett midőn a nagy halottat behozták a kollégium udvarára.

Ekkor már a kollégium udvara szorongásig megtelt közönséggel. Még az emeleti folyosókat és ablakokat is teljesen megtöltötte a gyászoló gyülekezet.

A jelen voltak.

Már hétfőn este és éjjel, de még a kedd hajnalban érkező vonatokkal érkeztek az ország minden részéből küldöttségek és egyesek Eröss Lajos püspök temetésére. Előre látható volt, hogy a temetés impozáns méretei méltók lesznek az elhunyt püspök lelki és egyéniségének nagyságához.

Megjelentek a temetésen: gróf Tisza István, Antal Gábor püspök, Dókus Ernő kir. kamarás, Baksa Lajos konventi előadó, György Endre volt földmívelési miniszter, Ballazár Dezső dr. esperes, Biky Károly esperes, Petri Elek a budapesti ref. egyház lelkésze, Némethy István, Nagy Károly, dr. Tüdős István, Radácsi György, Dókus László, Révész Kálmán, dr. Antal Gábor országgyűlési képviselő, Dóczy Imre, Mády Lajos, dr. Rácz Lajos sárospataki főigazgató stb. Az erdélyi egyházkerületből résztvettek Lévy Ferenc főgondnok, Nagy Károly, Vajda Ferenc, Kincs Gyula és Péter Károly. Debrecenből részt vettek: gróf Dégenfeld József főgondnok, Domahidy Elemér főispán, Porubszky Jenő kir. táblai elnök, Kovács József polgármester, Magoss György t. főügyész, Márk Endre kollégiumi ügyész, Ternovszky Alajos kir. tanácsos, Nagy József helyettes pénzügyigazgató, a városi tanács tagjai, Kernhoffer József kir. tanácsos, Lesztán Adorján udvari tanácsos. Kovács Gyula alispán vezetése alatt Hajdúvármegye tisztikara, a kir. ítélőtábla bírói kara, a ref. egyház lelkészei: Dicsőfi József, Szele György, Jánosi Zoltán, K. Tóth Kálmán, Uray Sándor, Szabolcska Mihály ref. lelkész, Igyárió

Sándor dr. kir. főügyész, Gáthy Gábor kir. ügyész, Nagy Gábor csendőrezredes, Krausz Vilmos főrabbi, Kulín Imre kir. törvényszéki elnök vezetése alatt a törvényszék bírói kara, Uhlarik Béla máv. üzletvezető, az összes tanintézetek, iskolák, egyházak, róm. kath., görög kath. és izraelita hitközség küldöttségei, a főiskola, gimnázium, reáliskola tanári kara, egyesületek, társaskörök és egyéb hivatalok tagjai stb.

A koporsó közvetlen közelében az elhunyt nagyszámu rokonsága foglalt helyet.

A szertartást a főiskolai kántus gyönyörű gyászdala kezdte meg. A megindító melódiaju ének könyekig meghatotta a gyászoló közönséget.

Ezután a kollégium jobb szárnyán levő nagy ajtón át a Nagytemplomba vitték a koporsót, melyet már nagy részben elfoglalt a közönség, úgy hogy a koporsót kísérő testületek és küldöttségek és a főiskolai ifjúság már alig-alig kaphatott helyet a zsúfolásig megtelt templomban.

A Nagytemplomban.

A temetés minden tekintetben az elhunyt végrendeletére szerint folyt le. Egyszerű volt és ennek erejével hatott. A kollégium udvaráról a koporsót a Fűvészkerti-utca felőli kapun a közönség sűrű és tömött sorfala között vitték a Nagytemplomba.

Mire a koporsót bevitték, már a templom hatalmas hajóit megtöltötte a gyászoló közönség. Mozogni nem lehetett a templomban annyi ember szorongott nemcsak padsorokban, hanem azok mellett is.

A szószerk alatt foglaltak helyet az egyház főemberei, az esperesek és az egyház papsága.

A gyászisteni tisztelet a kántus énekével kezdődött. Ezután Kiss Ferenc püspökladányi ref. lelkész mondta el gyönyörű, gondolatokban és eszmékben gazdag beszédét. Az Isten dicsőségét hirdette a beszéd és áttért a nagy halott érdemének méltatására. Kiemelte benne, hogy az elhunyt tudásával, lelki nagyságával, puritánosságával, kötelesség tudásával példája volt az igaz embernek.

Papi pályája alatt hűségesen küzdött a reformátusok nagy érdekében. Szűk munkakörét kiszélesítette püspöki méltósága s dolgozott, küzdött utolsó lehelletéig. A gyönyörű és mélyes gondolatokban bővelkedő ima nagy hatással volt a jelenlévőkre. Nem egy ember szemében köny csillogott a beszéd hallatára.

A gyászbeszéd után a kántus énekével a gyászisteni tisztelettel véget ért.

A vasúthoz.

A koporsót ezután a gyászkocsira tették, melyen a szokásos koszorúk és virágok halmazát hiába keresték, nem volt, mert az elhunyt ezt a külsőséget eltiltotta magától, bizonyítván ezzel is lelkének és egyéniségének egyszerűségét. A hatalmas gyászmenet a város összes templomai harangjának zugása közben indult el a vasúti állomáshoz. A menet eleje már jól lenn járt a Piac-utcán, amikor a Nagytemplom előtt összesereglett ezer és ezer ember mozgolódni kezdett. A Piac-utca két oldalán sűrű tömegekben állott a gyászoló közönség, úgy hogy a villamos közlekedés is megakadt egy időre.

Az állomásnál a koporsót leemelték a kocsiról és elhelyezték Püspökladányba induló külön vonat egy kocsijába. A gyászoló közönség ezután lassan-lassan eloszlott. Az idegenek a vasútnál ebédelték meg s a legjava Püspökladányba is elutazott a halottal.

A nagytemplomi gyászszertartás után a nagy halott koporsóját kísérelte a gyászoló közönség a pályaudvarig. Itt a koporsót a rakodó pályaudvaron elhelyezték egy külön erre a célra fenntartott kocsiban, aztán ami idő maradt fenn, azalatt összeállították a pályaudvaron a Püspökladány felé induló külön vonatot és a gyászoló közönség sorából azok, akik a szeretett főpásztor holt tetemeit nyugvóhelyére ki akarják kísélni, elhelyezkedtek. Debrecenből a hullaszállító kocsin kívül tizenegy kocsival mentek Püspökladányba. Az előkelő közönség soraiban ott voltak gr. Dégenfeld József, gr. Tisza István, Domahidy Elemér főispán, Dókus Győző egyházmegyei

főgondnok, Némethy államtitkár, Kovács József polgármester, Antal Gábor püspök és a többiek még sokan, mert ez a pár név csak úgy találomra van kikapva. Egy órára aztán összegyűlt a gyászoló közönség és a különvonat pár perccel egy óra előtt elindult Püspökladány felé.

Kinn Püspökladányban már egész sereg ember várta néhai és sokat emlegetett főpásztorunk koporsóját. A vasútállomás környékén ember ember hátán tolongott, annyira, hogy a különvonat közönsége alig juthatott el a számukra ott fenntartott nagyszámu kocsikhoz.

Végre, mikor hosszas időzés és rendezkedés után megindult a menet. Elől Püspökladányi közönség önkéntes tűzoltó egylete ment gyászfátyolos zászlója után, aztán a kántus következett és az egyházkerület gyászoló lelkészei, utána a halottas kocsi, amely az elhunyt püspök hűt hamvait szállította, közvetlen utána a család férfi tagjai és aztán a kocsik végeláthatatlan sora. A közönségen keresztülvezető országúton ment a menet és a széles utcán ott hullámozott az egyre növekedő tömeg, akik mind kísérték egykori lelkészeit, aki itt kezdte meg áldásos munkáját. Az út során érkezett a menet a református egyház iskolájához, ahol a tanítók figyelmes és kedves iniciatívájára a kis iskolagyerekek fel voltak állítva az út két oldalán, hogy ők is megemlékezzenek néhai jó lelkiajájukról. Tovább menve a menet szélső oszlott az apróbb utcákba, amelyeken közelebb lehetett érni a temetőt, de a nehéz gyász kocsival kénytelen volt a menet a falu túlsó oldalára a gyepre kikerülni, mert az apró és szűk utcákban nem volt elég bator-ságos az út. A halott szállító kocsi ugyanis nagyon súlyos és a kerekei messzebb vannak egymástól mint a rendes kocsié és Püspökladány apró utcáin még nem tudott egészen megszáradni a föld, könnyen tarthatnak attól, hogy elakad a kocsi. De így e nagy kerülővel még inkább ragaszkodtak a nagy halott végakaratahoz, ugyanis többször emlegette, hogy „ha meghalok, szeretnék még halva is végig menni egyszer az én kedves Alföldemmen”. És így ez a vágya is beteljesedhetett.

A temetőbe mintegy öt és fél kilométernyi út után érkeztek meg. A temetőben rengeteg nép várt már, maga a Debrecenből érkező gyászoló közönség is alig jutott el a sírhoz. A püspökladányiak nemcsak volt papjukat, a szeretet püspöküket, hanem egyik legnagyobb jötevédjüket gyászolják a váratlanul elhunyt főpápastan, innen érthető az a nagy és meghatározó részvét, mellyel elkísérték utolsó útjára.

Kinn a temetőben levették a gyászko-csiról a koporsót, körülötte álltak a családtagok, a nagy halott legközelebbi barátai, az egyházi és világi méltóságok és Püspökladány népe. Először a kántus énekelt egy nagy hatású gyászdalt, majd dr. Baltazár Dezső hajduböszörményi főesperes mondott egy rövid, mélyesen meghatározó gyászimát, melyben meleg szeretettel és nagy gyász-szal emlékezett meg a halotról. De kifejtette azt is, hogy nem magasztalni jöttünk most azt a férfit, ki a Bibliával szólva fejünknek elejtett koronája, de temetni. Ne dicsérjük őt, mert ez az ő puritán gondolkodási mód-jával, apostoli tisztaságu erkölcsével ellen-keznek, hanem dicsérjük a mindenható Istent, aki őt a mi egyházunknak és hazánknek adta, mert az Isten dicsősége örök és ő bizonyára bölcsebben cselekszik, semhogy azt mi gyarló elméinkkel felfogni és megér-tetni tudnánk.

A dr. Baltazár szép beszéde után leeresz-tették a koporsót a boldogult végakara sze-rint első felesége hamvai mellé igaz osztályt tévén az élő és a halott hitves között. Aztán a kántus gyászenekének hangjai közt elföl-delték a hűt hamvakat. Az egyház szegé-nyebb lett egy nagy tudású, tevékeny és igá-zán a vezérszerepre teremtett férfival és ki tudja ki lesz méltó utódja.

A temetés végezte után a gyászoló kö-zönséget ismét különvonat szállította volna haza, azonban a hosszú kerülő út miatt leg-többen erről a vonatról lemaradtak. A kü-

lönvonat úgy szólván üresen jött vissza. Azon-ban ezek az apró kényelmetlenségek nem számíthatnak, mikor ilyen nagy dolgokról van szó és mikor igaz gyászt hordoz a szí-veben egy nagy és nemes gondolkodású em-ber halála felett mindenki, aki közelről vagy távolról ismerte.

A részvét megnyilatkozása.

Az özvegyhez és Dégenfeld József gróf egyházkerületi főgondnokhoz még mindig érkeznek a részvét táviratok és iratok. Az óriási halmazból közöljük Zichy gróf kultusz-miniszter táviratát amely így hangzik:

Budapest.

A tiszántúli református egyházkerület nagyerdemű püspökének elhunytá alkalmából az egyházkerületnek őszinte részvétét nyil-vánítja:

gróf ZICHY JÁNOS
vallás és közoktatás miniszter.

Debrecen város tanácsa:

Méltóságos asszonyom!

Debrecen sz. kir. város tanácsa nevében fogadja őszinte, igaz szívből eredő részvétem kifejezését örök nyugalomra tért férjének el-hunyta alkalmával. Emléke városunk polgár-sága szívében fennmarad, amelyet kegyelettel fognak mindenkor ápolni.

Kiváló tisztelettel

Debrecen, 1911. március 27.

KOVÁCS JÓZSEF,
polgármester.

A debreceni református egyházhoz a követ-kező részvétiratot intézte Debrecen város ta-nácsa:

A Debreceni Ref. Egyház Presbyteriumának Helyben.

Főtiszteletendő Erőss Lajos püspök ur váratlan elhalálozása alkalmából a kegyelet és tisztelet érzetétől áthatva, Debrecen szab. kir. város tanácsának legbensőbb részvétét fejezem ki. A veszteség egyházunkat sújtotta elsősorban is, hiszen életének javát, fényes elméjét szeretett egyházának szentelte utolsó lehelletéig.

KOVÁCS JÓZSEF,
polgármester.

A tiszántúli egyházkerületnek a követ-kező részvétiratban kondoleált Debrecen vá-ros tanácsa:

Méltóságos gróf Dégenfeld József ev. ref. egyházkerületi főgondnok urnak

Helyben.

Debrecen szab. kir. város Tanácsának nevében mély és őszinte részvétünknek adunk kifejezést főtiszteletű méltóságos dr. Erőss Lajos püspök urnak váratlanul bekövetkezett elhunytá felett.

Mídon e részvétünket ekképpen kifeje-zésre juttatjuk, tisztelettel kérjük méltóságos annakidején megtartandó egyházkerületi köz-gyűlésen a veszteség felett érzett érzelmeinket tolmácsolni.

Kiváló tisztelettel

Debrecen, 1911. március 27.

A VÁROSI TANÁCS.

Az egyházkerület elnökségének.

A cs. és kir. II. Vilmos német császár és porosz király nevével viselő 7. számú hu-szárezred tisztikara Erőss Lajos püspök ur-nak elhunytá alkalmából legőszintébb rész-vétét küldi.

SCHÖNBERGER ezredes

Továbbá részvét táviratot és iratot küld-tek még Láng Lajos v. b. t. országgyűlési képviselő, Horváth Szabolcs Jásznagykuszol-nok vármegye főispánja, a hajdunánási ref. tantesztület, Fábrián Sándor a nagybányai ref. egyházmegeyei tanítótestület elnöke, Székely Ferenc felmérési felügyelő, az izr. iskolaszék, az iskolák és tantesztületek nevében dr. Pop-per Mór elnök és Kuthy Zsigmond jegyző.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

A közös költségek.

A képviselőház ülése.

A közös költségek milliói fölött folytatta ma a Ház a tárgyalást.

Kabós Ferenc alelnök fél tizenegy óra-kor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Kammerer Ernő belerjeszti a pénzügyi bizottság jelentését a tanári és tanítói nyug-dij mathematikai mérlegéről.

Következik

a költségvetés

általános vitájának folytatása.

A közös költségek tételénél folytatják, amelyhez ma elsőnek

Jármi Béla, a legutóbb megválasztott Kossuth-párti szóval fel. Részletesen foglal-kozik a paritás kérdésével. Kimutatja, hogy a közönség mondott miniszteriumok mind osz-trákok, hogy a diplomácia csak az osztrák érdekeket védelmezi, különösen pedig a had-sereg sült osztrák. (Ugy van!) A hadsereg szelleme egyenesen ellenséges Magyarorszá-gal szemben. Helytelen nemzeti engedmé-nyekről beszélni, mert ezek nem engedmények, hanem jogos követelmények, amelyekért a függetlenségi párt mindig fog küzdeni. (He-lyeslés.) A katonai szállításoknál is követeli a paritást és különösen sürgeti a magyar ágyugyárt és arzenált. (Ugy van!) A had-ügyi kiadások olyan arányban emelkednek, hogy már nagyobb veszedelmet rejtenek ma-gukban, mint maga a háború. Ez az ország már túllépte képességeit. A tengerészeti köl-tött óriási összeg egyszerűen kidobott pénz, mert a hajóóriásokra semmi szükségünk nincs. (Helyeslés.) Ezeket a milliókat az or-szág gazdasági és kulturális fejlesztésére kel-lene fordítani. (Ugy van!) A közös költsé-geket nem szavazza meg. (Élénk helyeslés.)

Bikádi Antal hivatkozva gróf Bathányi Tivadar és gróf Apponyi tegnapi beszédére, maga is abban a véleményben van, hogy egyrészt haszontalan pénzkidobás a tengeré-szet óriás mérvű fejlesztése másrészt nem is tartozik a delegáció hatáskörébe a tengerészet átalakítása. (Ugy van!) Rekapitulálja a dele-gációs tárgyalásokat és kimutatja, hogy a felszólalások és a megszavazás között milyen élénk az ellentét. A pénzügyminiszter alakos-kodott, amikor a t. Házban azt mondta, hogy a delegáció határozatát nem bírálja, mert azt megszavazták ott, a delegációban pedig éppen ő volt az, aki sürgette a megszavazást. (Ugy van!) A tételt nem szavazza meg, hanem követeli az általános, egyenlő és titkos vá-lasztói jogot. (Élénk helyeslés.)

Holló Lajos első sorban a minisztere-l-nőknek a horvát kérdésben tett nyilatkozatát teszi szóvá. Most nem akar bővebben foglal-kozni ezzel, mert majd lesz még arra alka-lom, de az ellen tiltakozik, hogy a miniszter-elnök olyan kijelentést tegyen, hogy a vasuti pragmatikáról szóló törvényt törvény útján megváltoztatja, de ha nem sikerül, úgy ren-deleti úton teszi ezt meg. (Zaj.)

Polónyi Géza: Csak ebben a parlament-ben lehet ilyet mondani. (Ugy van!)

Holló Lajos: A törvénytiszteletnek tel-jes hiányát jelenti az ilyen kijelentés. (Helye-slés.) Áttérve a közös költségekre, kérde, hogy a miniszterelnök megmarad-e amellől a terve mellett, hogy a véderőreformot még a tavasz-szal beterjeszti? A közös miniszterek a mos-tani időt azért tartják alkalmasnak, mert olyan többség és olyan kormány van, amely min-den bécsi parancsot feltétel nélkül teljesít. (Helyeslés.) De a függetlenségi párt a helyén lesz. A mostani nagy fegyverkezés idegen be-folyás következménye. (Ugy van!) A német szövetség követelheti a szárazföldi fegyverke-zést, de a tengerészeti fegyverkezésnek azt a módját egyenesen idegen érdek követeli.

Holló Lajos: Be vagyunk állítva annak tartalékjával. Anglia nem fogja tétlenül tűrni Németország fegyverkezését és figyelembe veszi a hármasszövetség erejét is. Németor-szág adja a példát az esztelen fegyverkezésre és Magyarországnak adja ki azt a feladatot,

hogy az angol földközi flottát lekösse. Ez ellen tiltakozik és ezen az áron nem kell a hármasszövetség sem. (Zajos tetszés.) Nekünk ez a pénz kell kulturális és gazdasági fejlődésre. (Ugy van.) Németország hiába akarja ezt a két államot elnémíteteni, a lakosságának alig egy ötödrésze német, a többi más nemzetiségű és vallású. A dinasztia is gondolhatna arra, hogy ne legyen a német birodalom tartalékja. A fegyverkezést pedig még folytatni is akarják és nem veszik figyelembe, hogy ez csak a teljes összeomlást eredményezheti. (Ugy van!) A tengerészet fejlesztését külön flottatörvényben kellett volna kérni. (Helyeslés.) Utal arra, hogy milyen nagy tévedésben vannak azok a politikusok, akik, mint Tisza István is, a hadsereg megmagyarosításától várják és a tisztképző intézeteket kívánják fejleszteni.

A statisztikai adatok mutatják, hogy ezekben az intézetekben tulnyomóan az eddigi tisztak gyermekei nyernek elhelyezést, akik aztán meg is maradnak osztrákoknak. (Ugy van!) Kérde, mi van az 1910-iki közös költségvetéssel? A delegáció megszavazta, de 1910-iki költségvetés nincs és így a parlament ezeket a közös költségeket, amelyek nagyobbak mint az 1909-iek, nem szavazta meg. (Ugy van!) A delegációk ülészése alatt megjelenik az udvar, a diplomácia s olyan fényvel veszi körül a delegációk üléseit, hogy a parlament munkáját elhomályosítja. (Tetszés.) A cézári hatalom kinövése ez. A függetlenségi párt nem tudott ezen változtatni, mert mindig ott leselkedtek a háttérben önkök, az Olcsó Jánosok, akik a hatalomért mindenre kaphatók. (Helyeslés.) A mostani helyzet igazolja, hogy mindig akadnak olyanok, akik készek a nemzeti kívánságok letiprására. (Zajos tetszés.) A cézári hatalom vak eszközei ellen harcolnak most a nemzet parlamentarizmusáért. A tételt nem fogadja el. (Zajos tetszés.)

Elnök a vitát bezárja.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Tárgyilagossá érvekké akar szólni a közös költségekhez.

Sümei Vilmos: Osztrák költségek!

Baross Gyula: Kikérjük magunknak! Itt csak magyarok vannak! Mi nem vagyunk osztrákok! (Zaj.)

Sümei Vilmos: De igen osztrák!

Gróf Batthyány Pál: Császári darabont! (Folytonos zaj.)

Gróf Khuen Héderváry Károly miniszterelnök: Azt fejtgeti, hogy a közös költségek igenis a delegáció elé tartoznak, mert nem a flotta megváltoztatásáról, hanem csak kifejtéséről van szó. (Mozgás.) Aittrve a katonai költségekre, kijelenti, hogy a költségeket folyton fel kell újítani, mert ha megállunk, a többi államok folytonos terjeszkedése miatt az eddigi befektetések értéktelenekké válnának. A költségek emelése nem ötletszerűen történik, hanem megállapított rendszer alapján, de ez nem a véderőrendszer megváltoztatása, hanem csupán új védelmi eszközök beszerzése, amint ezt a technika fejlődése megkívánja. Tiltakozik, hogy a véderő ilyen irányú fejlesztését idegen állam befolyásának tulajdonítsák. A nagyobb hadihajók a partvédelem miatt szükségesek. A véderőreformot a kormány be fogja nyujtani, mert arra szükség van és a kormány hirdette is azt. Az pedig a Ház elé fog kerülni és nem a delegációkhoz.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán Pillangókisasszony opera.
Csütörtökön a lipcei szimfonikusok hangversenye.

* **Halhatatlan lump.** Szombaion lesz a bemutatója Eysler nagyszerű operettjének. A libretto rendkívül ügyes és hatásos, bár az alapötlet nem új, ugyanaz melyet Magnussen: „A nagy halott” és Lengyel Menyhért a Hálás utókor című darabjában már feldolgozott.

A hőse egy falusi tanító, aki nagytehetségű zeneszerző és opera pályadíjat nyer. Szülőfalujában halottnak tartják. Szobrot állítanak neki és ő már mint elzúllott ember, de ismeretlenül részt vesz a saját szobra leleplezésénél. Eysler zenéje elsőrangú művészi munka. Rendkívül melodikus és fülbemászó. Az operett sikereért nálunk Szilassi E., Bárdos I., Rónai H., Horváth K., Ligeti, Borbély, Torma, Kardos, Czuczor, Kemény és Deéry szállnak sikra legjobb tudásukkal.

Zenetanárok a rendőrség előtt.

Feljelentés cimbitorlás miatt.

Érdekes és elvi jelentőségű ügyben tárgyalat tegnap délelőtt a rendőri büntető bíróság. Az eset előzményei a következők:

A 49 év óta fennálló Debreceni Zenede, mely városi és állami segélyt élvez, most a városítás küszöbén áll, a mennyiben Debrecen városa azt házi kezelésbe átveszi. Az egyik helybeli magániskola zongoratanára, Grósz Ernő, a ki csak pár hónap óta tartózkodik Debrecenben, ekkor, a városítás küszöbén feljelentést adott be a Zenede három régi érdemes tanárja, Brück Gyula, Fűredi József és Fűredi Samu ellen cimbitorlás miatt azon az alapon, hogy nevezettek mugukat tanároknak nevezik névjegyeiken, lakásfeliratukon és hogy a Zenede értesítőjében is tanárokként szerepelnek, holott a feljelentő szerint csak az nevezheti magát tanárnak, ki az országos tanárvizsgáló-bizottság előtt a tanári vizsgát letette.

Az ügyet a kihágási bíróság az új eljárás szerint ma délelőtt tárgyalta. A három zenetanárt dr. Spitz Lipót debreceni ügyvéd a Debreceni Zenede ügyésze védte. A feljelentőt dr. Kőrösi Kálmán ügyvéd képviselte.

Dr. Spitz Lipót védő utalt mindenekelőtt arra, hogy az idevonatkozó miniszteri rendeletek értelmében mindenki, a ki zenetanárral tényleg foglalkozik, viselheti a zenetanári címet. Ettől függetlenül az országos zenetanárvizsgáló bizottság előtt letett vizsga feljogosítja az illetőt az „okleveles zenetanár” cím használatára. Ez a tanárképző azonban csak 1892. óta áll fenn. Mindazok tehát, a kik 1892. előtt szerezték meg képesítésüket, ezen bizottság előtt nem vizsgázhattak.

Már pedig mind a három zenetanár 1892 előtt szerezte meg képesítését, Fűredi József hegedűtanár és Fűredi Samu gordonkatanár a Nemzeti Zenedét végezték és művészi oklevelet nyertek, Brück Gyula, a zongora és zeneelmélet tanára pedig Lipcsében, a világ első zenekapacitásánál, dr. Reimannál és Reineckénél végezte tanulmányait és tőlük nyert oklevelet. Az orsz. zeneakadémiai tanárok legnagyobb részének, így Hubay Jenőnek, Popper Dávidnak, Chován Kálmánnak szintén nincsen tanári oklevele, de azért kinek jutna eszébe nevezettek tanárságát kétségbe vonni, sőt éppen ők azok, akik másokat tanárokká képesítenek 1892 óta.

Az ifjabb generáció közül Bartóknak, Dohnányinak szintén nincsen meg a tanári oklevele, bár ők akkor végeztek, mikor a tanárképző már fennállott, de nem tartották szükségesnek a tanári oklevél megszerzését. Megvan az oklevélnek a maga jogosultsága, különösen ismeretlen egyéneknek, ez bizonyos garanciát képez és mindenesetre jó ajánló levél, de a tanári hivatottságot végeredményben mégsem az oklevél, hanem a rátermétség, a rendszeresen végzett szakszerű munka és a felmutatott eredmények adják meg. Fűredi József, Samu és Brück Gyula 16-19 év óta tanárai a zenedének, akiknek pedagógiai működéséről Hubay Jenő, az orsz. kir. zeneakadémia európai híres tanára, valamint a miniszteri biztosokként itt járt zeneakadémiai tanárok a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak. Előadta továbbá védő, hogy tanárképző csupán a hegedű és zongora tanszakon van, a gordonka tanszakon az nem létezik, gordonka tanári oklevél egyáltalában nincs, de azért gordonka tanárok vannak. Kimutatta védő, hogy a zenetanár kijelentes nem cím, hanem foglalkozás.

Aki tényleg zene tanításával foglalkozik az zenetanár. Ha ezenfelül véletlenül az ifjabb generációhoz tartozik és az 1892. óta fennálló tanárképzőn a vizsgálatot letette, akkor ezen felül még okleveles tanárnak írhatja magát. Hiszen éppen a P. Nagy Zoltán-féle konservatóriumban is, hol a feljelentő Grósz Ernő tanít, ugyancsak tanítanak olyan tanárok, mint Mácsay Sándor, Fűredy F. Gusztáv, akiknek oklevelük nincsen, de azért az iskola értesítőjében tanárokként szerepelnek és senkinek sem jut eszébe, hogy ezen fennakadon.

A védő ekkor rátér a feljelentő személyére és itt a tárgyalás szenzációs fordulatot vett. Védő felmutatja ugyanis az orsz. kir. zeneakadémia legutolsó értesítőjét, melyben mindazoknak a nevei fel vannak sorolva, akik 1892. óta tanári oklevelet nyertek és megállapítja, hogy a feljelentő Grósz Ernő neve abban nem foglaltatik.

Grósz Ernő erre kezdetben arra hivatkozott, hogy ő külföldön szerzett oklevelet, majd pedig felmutat egy oklevelet, melyet az országos tanárképző bizottság állított ki az ő részére 1908-ban.

Dr. Spitz Lipót védő az okleveleket megtekintvén, nyomban megállapítja, hogy azon nincsen rajta az országos tanárvizsgáló bizottság pecsétje, holott a miniszteri rendelet szerint a tanárvizsgáló bizottság hivatalos pecsétet használ Magyarországon koronás címerével. Megállapítja továbbá védő, hogy az oklevélnek nincsen sorszáma, holott minden oklevél számot kap. Ezenkívül a felmutatott oklevélben levő b e l y e g s i n c s e n á t i r v a. Hozzávéve ehhez azt a körülményt, hogy Grósz Ernő neve a Zeneakadémia hivatalos névjegyzékében sem fordul elő, védő úgy látja, hogy itt büntető eljárás kezdődött.

Dr. Komlóssy Pál kapitány a kérelmet teljesítette, az oklevelet visszatartotta s további eljárás végett az illetékes hatósághoz átteszi. A három zenedei tanár ügyében pedig az ítélelhozattal felüggasztette addig, míg az országos tanárvizsgáló bizottság véleménye beérkezik.

Véres katasztrófa.

Agyonlőtte a pajtását.

Megrendítő szerencsétlenség történt Kőrösszegapáti községben. Egy tizennyolc éves suhanc, akit faluszerze híres célbalövőnek ismertek, valóságos Tell-mutatványt akart végezni pajtásaival. Célbalövési kísérletei közben egy tizenkilenc éves legényt úgy homlokra lőtt, hogy az szörnyethalt. A fiatal célbalövőt természetesen azonnal elfogta a csendőrség, a szerencsétlen áldozatot kedden délután boncolják fel.

Templomból kijövet a falu legényei, szokásuk szerint, csoportokba verődve beszélgettek a nagy térségen. Hering János dicsekedve emlegette, hogy van most egy kitűnő forgópisztolya. Már szombaton kipróbálta, leszedette vele a verebeket a fáról. A legények biztatására Hering János hazament a forgópisztolyért és elhozta a templom elé.

Egy ideig ott forgatta, mutogatta a pajtásainak a fegyvert, akik mind dicsérgették. Tetszett nekik. Hering Jánosnak ekkor furcsa ötlete támadt.

— Harminc lépésről le tudom durrantani akárkinek a süvegét. Tegyétek oda a fára. Vagy még jobb lesz, álljon ki valaki, aztán

állítsa megfordítva a fejére süvegét. Lelövöm onnan is, hogy csak úgy reptül!

A többiek nevettek.

— Nem mersz te emberre lönni!

— Álljon ki, aki mer!

Egy tizenkilenc éves legénynek támadt az a szerencsétlen gondolata, hogy kiálljon. Abrudán Sándor megfordította a süvegét, a hegyes végét beütötte, a fejére állította és kiállott célpontnak. Mindnyájan nevettek, csak Hering János kérdezte nagy komolyan:

— Hát löhetek?

— Persze, hogyha mersz.

Hering a szeméhez emelte a forgópisztolyt és rácélozott Abrudánra, aki még mindig nevetve nézett vele farkasszemet. A többiek rákiáltottak:

— Vigyázz, elsül az a pisztoly!

Késő volt. A revolverdurranás után Abrudán Péter arcát elöntötte a vér, jajszó nélkül megfordult és arca bukott a fűvön. A többiek hozzáfutottak, de mire felemelték a földről, már halott volt. Hering ijedtében menekülni akart, de megfogták. Később ő maga ment a csendőrségre és jelentkezett:

— Véletlenül agyonlöttem a pajtásomat. Csukjanak be!

Azonnal letartóztatták. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy csak próbálgatta, nézegette a fegyvert, ez véletlenül elsült a kezében és homlokán találta Abrudán Pétert. A megmondatlan suhancot nagyon kétségbeejtette a borzalmas szerencsétlenség, folyton sir és imádkozik.

UJDONSÁGOK

— **Az ág. evang. egyház új püspöke.** Nagy harcok után végre dülőre jutott az ág. ev. püspökség ügye. A szavazatok beadásának határnapja 25-én elmúlván, tegnap hirdették ki a választás eredményét. A különböző egyházak leadtak összesen 367 szavazatot, melyekből Geduly Henrik nyiregyházi lelkészre 220 esett s így ő lett az egyházkerület új püspöke. A széles látókörű s nagy tudású egyházi író és kiváló szónok a közeljövőben elfoglalja a püspöki széket.

— **Leszavazott kormányúdvözlés.** Az eperjesi ügyvédi kamara tegnap tartott közgyűlésén többen indítványozták, hogy táviratilag üdvözljék dr Székely Ferenc igazságügyminisztert a polgári perrendtartás törvényének emelése alkalmából. Dr Lederer Miksa lőcsei ügyvéd tiltakozott ez ellen, kifejtve, hogy üdvözlésre semmi ok sincs, miután a kérdéses törvény az ügyvédi kar érdekeit figyelmen kívül hagyta. Indítványára a közgyűlés nagy többséggel leszavazta az üdvözlő indítványt.

— **Elhalasztott előadás.** A Magyar Mérnök és Építész Egylet Debreceni Osztályának folyó hó 29-ére azaz szerda este 8 órára kitűzött felolvasása a „Modern ház építés és a családi házak”-ról az előadó közbejött akadályoztatása miatt folyó hó 30-ára azaz csütörtök estére halasztódik el. Az előadást a városháza tanács termében este 6 órakor tartják meg. Előadás után az „Arany-Bika” szálloda éttermében közös étlap szerinti vacsorát rendez a mérnök egylet, melyen a felolvasáson részt vett vendégek is szívesen láttanak.

— **Temetés.** Tegnap délelőtt temették el Geiger József, Debrecen egyik köztisztviselőjének álló polgárát. Geiger József halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése óriási részvét mellett ment végbe. Az elhunyt 65 éves volt.

— **A kamara közhírré teszi,** hogy a szentpéteryári cs. és kir. nagykövetség egy osztrák cég által a teheráni orosz császári követségnél mint elsőfokú bíróságnál, egy Perzsiában letelepedett orosz kereskedő ellen indított váltókereset alkalmából megállapította, hogy a Code Consulaire Russe alapján az orosz állampolgárok ellen bármilyen követelés miatt indítandó kereset benyújtásakor a tartozás egy százaléka, tekintet nélkül a követelés természetére és az adós fizetőképességére a felperes által konzuli illeték fejében előre leteendő.

— **Egy magyar aviatikus sikere.** A jouvisyi pilóta-iskolában, melyet Pischoff osztrák aviatikus vezet, hetek óta sikerekkel kísérletezik egy magyar aviatikus: Székely Mihály. A pilótavizsgára készül, még pedig az új francia szabályok szerint, melyek azt követelik, hogy a vizsgáló két egymástól ötszáz méter távolságra levő oszlop körül nyolcást írjon le és legalább ötven méter magasságra emelkedjék. Székely legutóbbi felszállása alkalmával már 100 méter magasságot ért el és szabályos nyolcasokat írt le. Francia pilóták nagy elragadtatással beszélnek Székely haladásáról. A pilóta-vizsga után a magyar aviatikus Pischoff bécsujhelyi telepén folytatja kísérleteit.

— **Hirtelen halál a templomban.** A székesyudvarhelyi katolikus plébániai templomnak 25 éve sekrestyése, Jancsics János 60 éves ember, tegnap délután 6 órakor, amikor a templomban a gyertyákat megakarta gyújtani, a hivek előtt hirtelen összeesett és szívszélhűtés következtében elhunyt.

— **Lopás.** Néhány nap előtt történt, hogy Boruzs Györgyné debreceni lakosnak ablakán éjnek idején ismeretlen tolvaj bemászott s lakásából több ruhadarabot ellopott. Boruzsné feljelentése nyomán a csendőrség a tettest kézrekerítette Nagy János napszámos személyében s annak kertjében a földbe ásva a lopott holmikát is érintetlenül megtalálta. A részeg állapotával védekező, márciusban is meleg dunnára áhító tolvaj ellen a fenyítő eljárást folyamatba tette a kir. ügyészség.

— **Védjegy jegyzék.** A miniszter a nemzetközi beajánlást nyert védjegyek jegyzékét és lenyomatait a kereskedelmi és iparkamarának rendszeresen megküldeni rendelte, azok tehát a kamaránál betekinthesek.

— **Szerencsétlenség.** Tegnap délelőtt csaknem halálos kimenetelű szerencsétlenség történt a hentes és mészáros társaság jéggyárában. Gubics György 30 éves napszámos épen a jégemelő darunál foglalkozott, midőn nem tudni hogyan a karját hirtelen magához kapta az egyik darukar és azt kettétörte. A nyomorékká lett embert a mentők a kórházba szállították.

— **Papír és irodacikkek** szállítására irt ki ajánlatot a beregszászi kir. pénzügyigazgató. Határidő 1911. május 18. Hirdetmény betekinthes a debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamaránál.

— **Letaposta a bika.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap reggel Debrecenben Perge János béres 12 éves Róza nevű leányával. Kövendy Domokos tanyáján, hol Perge János szolgálatban állott, ságédkezett a kis leány apjának s hirtelen a tanya egyik istállójából egy megvadult bika rohant elő s anélkül hogy a háttal álló leány menekülésre is gondolhatott volna, a megbőszült állat a szerencsétlen gyermeket a földre teperte s iszonyuan összetaposta. A gyermek kiáltozására előrohantak a béresek s csak hosszabb hajsza után tudták elfogni a megvadult bikát. A kis leány édesanyja a véres látvány hatása alatt eszméletét veszítette. A szerencsétlenül járt gyermeket a mentők beszállították a kórházba, hol még mindig nem tért magához. Állapota reménytelen.

— **Halottak** Geiger Mór izr. 65 éves, Illyés Jánosné ref. 75 éves, Faragó Eszter ref. 7 hónapos, Nagy Mária ref. 6 éves, Selmezi Piroska ref. 22 hónaps, özv Bartha Jánosné ref. 76 éves, Kacsári Ilona ref. 21 napos, Magyar Róza r. kath. 16 éves, Bartholomie Ibolya ág. ev. 6 napos, Mike Ferenc ref. 14 hónapos, Varga János ref. 59 éves.

— **A Pesti Hírlap** az új évnegyed alkalmából a magyar olvasóközönség szíves figyelmébe ajánlja magát. A dr Légrády Imre szerkesztésében megjelenő Pesti Hírlap főerőssége, hogy pártokon kívül és felül állván, szigorú ellenőrzést és kritikát gyakorolhat mindennel és mindenkivel szemben. A Pesti Hírlap kiadóhivatalának értesítése szerint a cikkek és tárcák jeles gárdáját új elsőrendű munkaerőkkel sikerült szaporítani, úgy, hogy a Pesti Hírlap munkatársai közé tartoznak ma: Gárdonyi Géza, Heltai Jenő, Molnár Ferenc, Murai Károly, Abonyi Árpád, Porzolt Kálmán, Szomaházy István, Szini Gyula, Mezei Ernő, Tömörkényi István, Szász Zoltán, Szabóné-Nogáll Janka, Várad Antal, Lux Terka, Bokor Malvin, Lampérth Géza, Sas Ede, Pakots József, gr. Vay Sándor stb. S a Pesti Hírlap külön kedvezményekkel is szolgál előfizetőinek: Minden előfizetője karácsonyi ajándékkul kapja a Pesti Hírlap nagy képes naptárát és kedvezményes áron rendelheti meg a Divat-Salon című pompás képes divatlapot, gazdag szépirodalmi tartalommal. Ára egy hóra csak 2 kor. 40 fillér, negyedévre 7 kor. és a Divat-Salonnal együtt negyedévre 9 kor. Kiadóhivatal Budapest, Váci-körút 78. sz.

— **Automobil sapkák,** gyermek kötények, esőernyők Vidánál Városház épület.

— **Háztulajdonosok figyelmébe!** Mielőtt házi csatornáját elkészítené, ne mulassza el ajánlatát kérni az Első Debreceni Vasbetoncső gyártól, ahol állandóan raktáron vannak nagymennyiségben erős, drótbetétes csövek, portland és más cement s minden e szakbavágó s nagy óriási mennyiségben.

— **Csipkék** 2 krajcártól, himzések 10 krajcártól kaphatók Vidánál Városház épület.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációszak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszi műterem.

— **Napernyő** ujdonságok, bőrkeztüők, gyönyörű harisnyák rém olcsón kaphatók Vidánál Városház épület.

— **Az osztályosrajtók** mai huzásán a következő számok nyertek:

10000 koronát nyertek: 17851 53722 62239.

5000 koronát nyertek: 3681 16284 54573 79225 98427.

2000 koronát nyertek: 582 1822 2930 7465 7770 11724 22009 23254 27635 33926 35228 36194 43561 44024 51545 50983 55056 61230 75222 76406 83199 85492 86014 91476 102753 106884 109797.

1000 koronát nyertek: 2939 3849 5870 7267 12535 13406 14907 18208 19485 20821 22199 28154 32545 35387 42274 42642 43140 44274 44458 46564 46815 47774 75941 77755 80365 83136 83652 48202 51633 52241 59566 60306 60974 65379 69427 69886 70472 72175 76410 85352 88122 93377 94372 97875 101107 101171 102305 104713 105156 105661 107596.

500 koronát nyertek: 1344 2562 2735 2843 4077 4938 4941 9257 9322 9652 10765 10852 11882 12124 12648 15294 16741 17871 19813 21419 23430 26535 27579 29951 31876 34022 34190 35528 37915 44601 49677 55444 56517 58185 59400 61078 61354 61956 62547 67549 68886.

Forman nátha ellen

Hatása meglepő! Szelencze ára 40 fill.

Titokzatos tragédia.

Rejtélyes merénylő.

Kaposvárról jelentik: A kutasi határban tegnap hajnalban vérbentfagyva eszméletlen állapotban találták a mezőőrök Kovács Albert fiatal kutasi földbirtokost. A szerencsétlen ember testén három helyen irtózatoss mély seb tátongott, amelyek puska lövésektől származhattak. Kovácsot halálos sérüléseivel szállították a kaposvári kórházba.

Kovács, akit a kórházi orvosoknak nagynehezen sikerült eszméltre hozniok, oly zavarosan mondta el az eset részleteit, hogy abból a valóságot kihámozni lehetetlen. Kovácsot vallomása szerint vadászok lőtték le. Azonban ennek ellentmond az a körülmény, hogy Kovács Albertet nem a felesége szállította be a kórházba, hanem egy babaarcu fiatal asszony, akit állítólag maga Kovács kért meg arra, hogy ne hagyja magára. Nem lehetetlen tehát az sem, hogy a kutasi csaliban szerelmi tragédia történt, ami a rejtélyes esetet még sokkal titokzatosabbá teszi. Kovács így adta elő a rejtélyes esetet:

— Amikor reggel hat óra körül a Seges-felé vezető ut közelébe értem, tőlem nem messze több puska lövést hallottam. Alig tettem meg néhány lépést, a csalit szélénél egy fegyveres ember alakját láttam feltűnni. Rákiáltottam:

— Hogy mer maga itt vadászni, amikor tilalmi időszak van?!

Az idegen fűtyentett, mire a bozótban egy másik ember alakja tűnt fel, akinek szintén fegyver volt a kezében és így kiáltott társára:

— Le kell lőni ezt a kutyát! Mit rendelkezik ez itt?

A két idegen ezután, mielőtt fegyveremhez nyulhattam volna, háromszor rám lőtt.

Kovács előadásában sok zavaros ellenmondás van, de a részletekre nézve nem akart felvilágosítást adni. A rejtélyes tragédia ügyében a csendőrség széleskörű nyomozást indított. Kihallgatták a fiatal asszonyt is, aki Kovácsot Kaposvárra vitte. Az asszony azt állítja, hogy csak véletlenül került össze a földbirtokossal a kutasi vasutállomáson.

Mindenféle

Nyomtatványokat

olcsón készít

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

TÁVIRATOK.

Nikita nagybeteg.

Cetinje, március 28. Nikita király állapota annyira rosszabbodott, hogy külföldi utazása ismét kétségessé vált. A királyt napok óta folyton megismétlődő vérömlések nagyon elgyöngítették. A királyt az orvosok eltöltötték minden megerősítéstől és szigorúan meghagyták neki, hogy kerüljön minden izgalomra. A király állapota komoly aggodalmakra ad okot és a kormányválság megoldását e miatt elhagyták.

Vérontás a népszámlálás miatt

Maerichs-Ostrau, március 28. A lengyelek hatalmas tüntetést rendeztek a népszámlálás ellen, mert a csehek állítólag a saját javukra változtatták meg az eredményeket. Egy nagy teremben volt a tüntető meeting s közel 2000 lengyel gyűlt össze. Odakünn a csehek már várták a gyűlésről jövő lengyeleket. Mikor vége volt a demonstrációnak, a lengyelek kitódultak s egyenesen a csehek közé keveredtek. Nagy verekedés lett a dologból, előkerültek a kések és fűtykösök, sokan megsebesültek és a zavargó tömeget a csendőrök verték szét.

KÖZGAZDÁSÁG.

Az Első Magyar közgyűlése. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság március 18-án délután tartotta évi rendes közgyűlését Csekonics Endre gróf val. belső titkos tanácsos elnöke alatt. Az 1910. évi üzletet lezáró számadásokat és mérlegét az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentései kapcsán Ormódy Vilmos főrendiházi tag, vezérigazgató terjesztette a részvényesek elé.

Az igazgatóság jelentése, előrebocsátván, hogy az alaptőke felemelési művelet, melyet a folyó évi január 10-iki rendkívüli közgyűlés határozott el, teljes sikerrel már is befejezték, megállapítja, hogy az 1910. évi üzlet egészében hasonló igen kedvező végeredményt mutat, mint az előző évi s ezért az évi nyereségből, mely összesen 5.052.904 korona 21 fillér volt, az alapszabályszerű levonások után minden egész részvényre 700 korona osztalékot hoz javaslatba.

A Társaság üzletének nagyszabású növekedése az egész vonalon a múlt évben is fokozódó irányzattal folytatódott. Az imponáns tartalékok közül ezúttal az üzlet nyereségéből a külön tartalék nyert rendkívüli emelkedést, úgy, hogy az előző évi 5.460.085 korona 05 fillér összegével szemben 7.314.554 korona 83 fillér összegre növekedett; a többi tartalékoknak az alapszabályszerű részletésén felüli rendkívüli növelésen most már az alaptőke felemelésén nyert összegből történik. Az alaptőke felemelési művelet a folyó évre esvén, az erre vonatkozó elszámolás már az 1911-iki üzlet mérlegébe tartozik. A közgyűlés az előterjesztett számadásokat és mérlegét általános nagy megaláddással, egyhangulag elfogadta. A fölmentvényt minden irányban megadta s az összes javaslatokat határozattá emelte. A Társaság félszázados évfordulója emlékére alkotott 500.000 korona tőkeösszegű hazafias köz- és jótékony célú alaphoz a krassó-szörény megyei árvízkarosultak még a múlt év folyamán 10.000 korona összegű segélyben részesültek, az alaphoz az évben kiosztandó 20.000 korona kamathozamát pedig felerészben az Országos Gyermekszanatórium s felerészben a Szeretetgyengeelműket és siketnémákat gyá-

molító egyesület nyerte el. Ezenkívül a közgyűlés, mint évenkénti rendezés, számos érdemes közjótékony célra is 25.000 korona adományösszeget szavazott meg a Társaság évi nyereségéből.

Végül a részvényesek nevében Imrédy Károly udvari tanácsos meleg köszönetet mondott az egész kormányzó testületnek az elért kitűnő eredményért, külön is méltatva az üzlet irányításában nagy koncepciójú, intézésében pedig fáradhatatlanul gondos vezérigazgatónak, Ormódy Vilmos főrendiházi tagnak kiváló érdemeit. Ezután a választmányba Károlyi Gyula grófot választották meg közfelkiáltással. Az osztalék kifizetését a közgyűlés határozatából a társaság főpénztára március 20-án megkezdte.

Budapesti gabonafőzsde.

buza apr.	11:54—11:55.
buzamáj.	11:37—11:38.
buza okt.	10:75—10:76.
rozs apr.	8:16—8:17.
rozs okt.	8:09—8:05.
zab apr.	8:00—8:01.
zab okt.	7:30—7:31.
tengeri máj. 1911.	5:58—5:56.
Tengeri júl. 1911	5:76—5:73.

Nyilttér.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Van szerencsénk köztudomásra hozni, hogy barátságos megegyezés folytán a

Pavlovits és Szilágyi

műépítész és építőmesterek

cég alatt fennálló társas viszonyt megszüntetjük.

A cég által vállalt összes munkákat a teljes lebonyolításig még a cég fogja eszközölni. A cég által vállalt összes kötelezettségek teljesítéséig cégünk változatlanul fennmarad.

Amidőn a nagyérdemű építendő közönség részéről megnyilvánult kitüntető bizalmat őszintén megköszönjük,

vagyunk kiváló tisztelettel

Pavlovits és Szilágyi
műépítész és építőmesterek
Debreczen.

Debreczen, 1911. március 27.

Tisztelettel köztudomásra hozom, hogy irodámat a Pavlovits és Szilágyi cég jelenlegi helyiségében, Piac-u. 51. sz. házban

Pavlovics Károly

műépítész, építési vállalkozó

cég alatt megnyitottam. Kérem a nagyérdemű közönség további nagybecsű bizalmát és támogatását.

Kiváló tisztelettel

Pavlovics Károly,
műépítész.

Debreczen, 1911. március 27.

Tisztelettel értesitem a t. közönséget, építési irodámat folyó évi április hó 1-től Kossuth-u. 20. szám alatt megnyitom.

Tisztelettel

Szilágyi János,
műépítész és építő-mester.

Első magyar általános biztosító társaság, Budapest.

I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

KIADÁSOK.

Ötvenharmadik évi zárszámla 1910. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

Main financial statement table for the first half of 1910, showing expenses (KIADÁSOK) and revenues (BEVÉTELEK) in korona and fill.

VAGYON.

Mérlegszámla 1910. december 31-én.

TELEP.

Balance sheet table (Mérlegszámla) for December 31, 1910, detailing assets (VAGYON) and liabilities/equity (TELEP).

II. Életbiztosítási üzlet.

Negyvennyolcadik évi zárszámla 1910. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

Financial statement for the life insurance business, showing expenses (KIADÁSOK) and revenues (BEVÉTELEK).

VAGYON.

Mérlegszámla 1910. december 31-én.

TELEP.

Balance sheet table (Mérlegszámla) for the life insurance business as of December 31, 1910.

Budapest, 1910. december hó 31-én.

Stelner Jenő, elnökbiztosítási könyvezetős.

Az igazgatóság: Béro Barkányi Frigyes, László Zsigmond, Ormody Vilmos, Frank Henrik, a központi könyvezés főnöke.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és

A felügyelő bizottság: Borzevozy Albert, Burchard-Béla-vary Konrad, Hajos József, Németh Titusz báró Radvánszky Géza.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszér

A DR. BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszér hatásában és erőalkotásában **felülmulthatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,** továbbá minden meghülés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, izületi lob és zsábjában** szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sebek** fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszér.**

Rapható városunkban a következő cégeknek: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS MÁYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál. Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszertárában. Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében. **1-20, 2- és 2-50 keronás üvegekben.**

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**

Eladó földek.

Halápmelleti ujléai ligetben 103 kishold föld együttesen vagy tetszés szerinti parcellákban,

Vágóhid mellett 13 kath. hold kitűnő föld házhelyek vagy munkáskertnek, Sintértelepi sorompónál, 18 kat. hold föld tanyával, szőlőtelep vagy conzum vásárhelynek,

Acsádi utfélen 20 kat. hold föld, tanyával szőlőtelepnek,

Nagycsereén 8 kat. hold föld kaszáló erdővel övezve,

Ondódon 12 kat. hold elsőrendű, fekete szántóföld s végül:

Geréby-telep, átkösföldön 363 □-öl területtel, egy cseréppel fedett 2 szobás kőépület teljes felszereléssel

eladó.

Ingyen felvilágosítást ad és vevőnek díjtalanul a nevére iratja, eladással egyedül megbízott:

Dezső László

telekkönyvi okl. volt rendőrfogalmazó
Busi-utca 7.

Árlejtési hirdetmény.

Konyáron — Biharmegyében — egy-két emeletes motor üzemre berendezendő malmot építettek. Az építkezési munkálatok keresztül vitelére árlejtést hirdetnek. Ajánlat tehető külön a beton, kőműves és ács munkákra, valamint egyetemlegesen az egész munkálat keresztül vitelére.

A tervrajz és építkezési feltételek 1911. évi április 2-ig a konyári lelkészi hivatalban megtekinthetők. Ajánlat tehető **április 5. reggel 8 óráig**, ugyanaz nap **d. e. 10 órakor** pedig nyilvános szóbeli árlejtés tartatik, amikor is az ajánlattevők a körülbelüli vállalati összeg 10%-át 3000 koronát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban letenni kötelesek.

Konyár, 1911. március 27.

Hegedüs Ferencz,

Eladó tanya

19 hold földdel

a Halápon.

Értekezhetni: **Arany János-utca 19. sz.**

Apró hirdetések.

Reform fűzők a legdivatosabb kivitelben, ugyszintén saját készítésű bál bőrkeztűk, hosszú selyem keztűk, legolcsóbb árban Nagy Andrásnál Kistemplom mellett.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYATS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

BLOUSOK, alsósoknyák, kötények, gyermek ruhák, haraszt és plüsch kabátok, fejkötők, sapkák leszállított áron beszereshetők Márton Gyula rövidáru üzletében. Piac-u. 9. Uj harisnyák kötése és fejelések elfogadtatnak. (2)

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Ákáczzölőkarót, I. rendű, 2 méteres, 20,000 db. egészben, vagy részletekben elad a hosszupályii-uradalom üsztartói hivatala. Hosszupályi (Bihar.-m.)

Házmasternek kerestetik gyermektelen házaspár fizetéssel. Cim a kiadóhivatalba.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsáknint olcsón beszereshetik Horovitz Zsigmond papirüzletében Piac-utca 12.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petroszény, Deák-bánya.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2.40, mézédés szilvalekvárnak 1.—, papirhéju dió postakosaranként 4 koronáért szállit Gyümölcskivitel Csongrádról.

Cséplőgarnitúrát

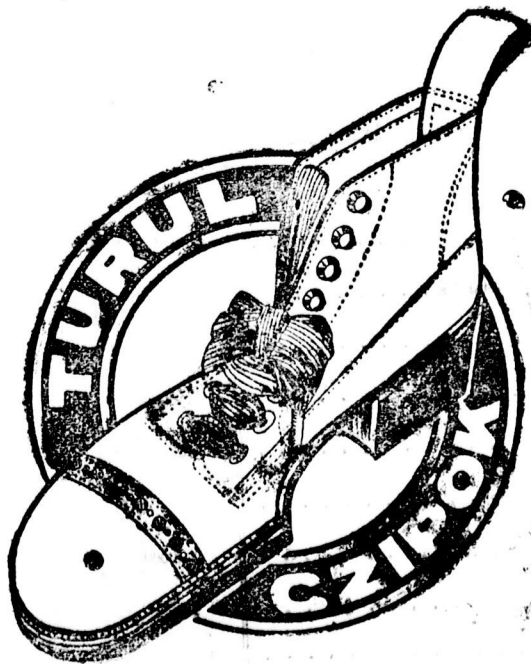
hatost, 5-6 évesig

megvételre keresek.

Írásbeli ajánlatok:

Vadász Andorhoz

DEBRECZEN, Simonffy-u. 40.
küldendők.

„Turul”-Cipő

TELEFON
691.

elegáns
tartós
jutányos.

TELEFON
691.

Turul Cipőgyár r.-t.
Temesvár.

Főraktár: **Piac u. 48., Szent-Anna-u. sarkán.**
Debrecen

120 munkás és alkalmazott.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

130 fiók bel- és külföldön